

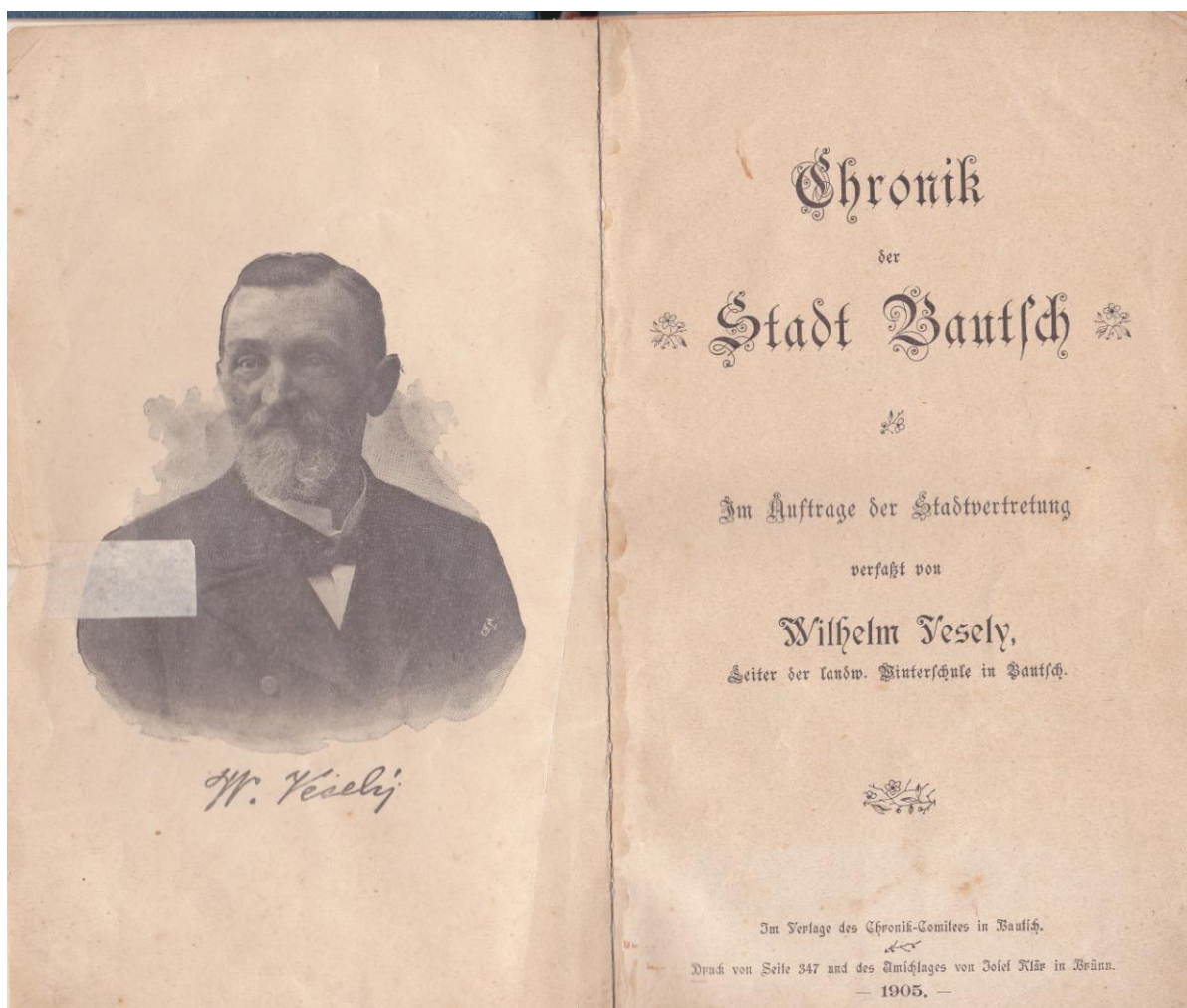
S historií našeho města se mohli a mohou seznamovat zájemci díky návrhu, od kterého letos uplynulo 120 let.

Píše se rok 1893. Na jednom zasedání městské rady podává tehdejší městský radní Johann Schneider návrh na písemné zpracování historie města. Úkolem je pověřen tehdejší správce zimní hospodářské školy Wilhelm Veselý. Protože do té doby nebyly uceleně dějiny města nikým zpracovány, stál před ním nelehký úkol.

Dvanáct let trvající pátrání v arcibiskupském archivu v Kroměříži, v děkanské kronice na budišovské faře, v rodinných kronikách místních obyvatel např. tkalcovského mistra Jana Františka Knauera z poloviny 18. století, dále pak z tzv. Savinského kroniky z poč. 19. století a rodinné kroniky Ignáce Müllera (1820-1872). Rodinné kroniky zaznamenávaly tehdejší současnost a jejich pisatelé do nich uváděli i zprávy z historie, které se předávaly z generace na generaci. K zaznamenání událostí využil i knihu F.I.C. Hallaschky – Die Municipalstadt Bautsch in Mähren, v neposlední řadě i klášterní kroniku ze Staré Vody. Dochoval se také zápis W.Veselého, ve kterém popisuje rodinnou kroniku mistra tkalcovského J.F. Knauera – v době, kdy z ní čerpal, již patřila rodině Richtrově, měla 120 listů, z nichž byly popsány událostmi dvě třetiny knihy a záznamy jsou vedeny od 16.4. 1741 do roku 1768.

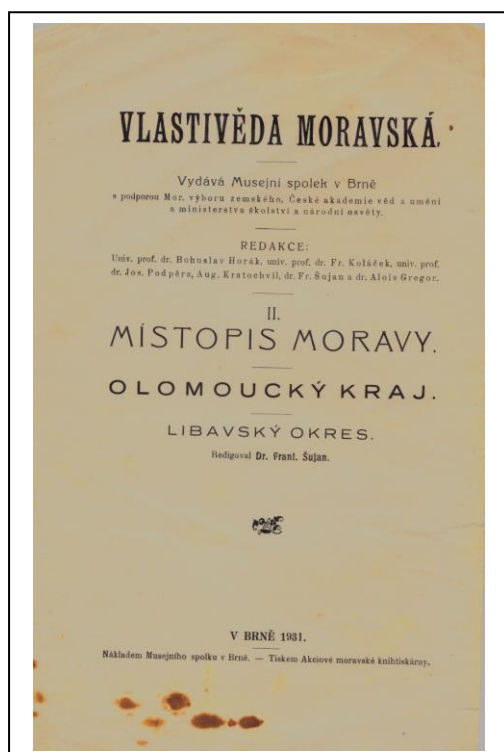
V roce 1905 vychází z jedné brněnské tiskárny ucelené dílo:

Chronik der Stadt Bautsch.

Další zajímavosti, které mají přímou souvislost s vydáním knižní podoby kroniky města:

- Jmenovaný radní města pan Johann Schneider, na jehož popud byla kniha zpracována a vydána, se v roce následujícím (1894) stal budišovským starostou a v úřadě setrval až do roku 1919.
- V roce 1908 vychází z olomouckého nakladatelství Lamarsh und Kullil's publikace, která spatřila světlo světa u příležitosti 60. výročí vlády Františka Josefa I. (1848-1916), ve které je zaznamenána historie 34. měst Moravy a Slezska. V uvedeném abecedním obsahu najdeme Bautsch hned na prvním místě. Protože v ní nejsou všechna města uvedené oblasti, využili vydavatelé k zaznamenání pouze ta, která měla zpracována svou historii. V roce 1908 už měl Budišov svou kroniku vydanou, a tak se dostal mezi „vyvolené“. To především díky W. Veselému a J. Schneiderovi. Jen pro zajímavost od strany 159 si znalí německého jazyka mohou přečíst i dějiny města Vítkov. Tato kniha je také zajímavá doplněnou bohatou dobovou fotodokumentací a mnoha propagačními nabídkami budišovských živnostníků, kteří nejpravděpodobněji přispěli i finančně k vydání této knihy.

- Musejní spolek v Brně s podporou Moravského výboru zemského, České akademie věd a umění, Ministerstva školství a národní osvěty vydal v roce 1931 VLASTIVĚDU MORAVSKOU, II. vydání Místopisu Moravy – Olomoucký kraj – Libavský okres – autor Josef Malý. Tato publikace využívá právě dílo Wilhelma Veselého a je také proložena mnoha dobovými fotografiemi. Je již psána v češtině a i dnes je v majetku několika současných obyvatel města.

- Mezi další historické unikáty patří ručně zpracovaná historie Hasičského spolku, která byla sepsána v roce 1923 u příležitosti 50. výročí (1873) od jeho založení. Mimo krátkou historii města obsahuje rok od roku veškeré záznamy o členské základně, požárech, nákupech hasičské techniky, včetně

výsledků voleb. Unikátnost tohoto spisu je především vtom, že se do dnešních dnů zachovala jména všech, kteří ve spolku pracovali, známe č.p. domů, kde tehdejší hasiči zasahovali při požárů, dovídáme se, co všechno předchůdci těch dnešních podnikali mimo službu, čím obohacovali život tehdejších obyvatel města a kdo věnoval spolku finanční podporu jako uznání jejich potřeby a práce. Toto několika stránkové dílko má v doslovu uvedeno: „Tato historie Spolku dobrovolných hasičů v Budišově měla být vydána k 50. výročí založení spolku. Vlivem mnoha překážek však tomu tak nebylo. Doufáme, že i pozdější vydání bude příznivě přijato.“ Bohužel ani k pozdějšímu vydání nedošlo, ale celé zpracování se dochovalo a bylo několikrát také využito k seznamování dnešních obyvatel s historií.

- Mezi dalšími publikacemi, které se věnují historickým souvislostem našeho města, a které mohly vzniknout také díky práci Wilhelma Veselého, bezesporu patří:
Hvězda pod Rosuticí, Chrám v proměnách staletí (250. výročí budišovského chrámu),
Encyklopedie Slezska, Kostely a kaple Jeseníků – všechny vydané nakladatelem Moravské Expedice panem Petrem Andrllem,
dále Olomouc – Domašov 1758 od autorů Bělina, Romaňáka, Andrlého,
Moravská expedice vydala edici publikací Do nitra Askiburgionu, která se zabývá historií oblasti Nížkého Jeseníka. V několika z nich najdete i historické údaje a zajímavosti našeho města a jeho okolí.

- Mezi další jména kronikářů města patří:
Josef Jahn – učitel – zpracovával dějiny města po I.světové válce až do roku 1945.
František Jiríček – učitel – kronikář obce po roce 1945 do počátku 80. let
Helena Malušová – prac. JKS - 1980-1985
Richard Pavlíček – důchodce rozpracoval roky 1986-1988
Marie Okálková – vedoucí JKS – dopsala chybějící roky 1986-1988
Naděžda Šebestová – knihovnice – 1989 – 2005
Ivana Kobelová – knihovnice – 2006 – doposud.

Zpracovala Helena Malušová